

már
5
éve!

DIÁK HITEL

Diákhitel Központ Zrt.

H a l l g a t ó i
h i t e l r e n d s z e r
M a g y a r o r s z á g o n

2005/2006. tanév

„A hallgatói hitelrendszer célja, hogy minden fiatal számára esélyt teremtsen a felsőoktatásban való részvételre, függetlenül az egyén, illetve családja anyagi teherviselő képességétől, valamint hogy a Kormány hosszú távon biztosítsa az általánosan hozzáférhető, tömeges és minőségi felsőoktatás fenntarthatóságának feltételeit a magyar gazdaság fejlesztése érdekében. E célok hosszú távon is biztonságos és költséghatékony megvalósítása céljából, valamint a diákhitelrendszer méretei, társadalmi, gazdasági és költségvetési kihatásai miatt a Kormány a hallgatói hitelrendszert a megfelelő állami intézmények és állami tulajdonú szervezetek bevonásával, valamint a Diákhitel Központ Részvénytársaság és ezen szervezetek közötti szoros együttműködés elősegítésével kívánja létrehozni és működtetni, beleértve annak forrásteremtési, hitelígénylési, folyósítási és törlesztéssel kapcsolatos folyamatait.”

(Részlet a diákhitelvezést útjára bocsátó 119/2001. (VI. 30.) kormányrendeletből)

Tisztelt Olvasó!

Kerek évfordulóhoz értünk. A hazai hallgatói hitelrendszer a 2006/2007. tanév kezdetén ünnepli ötödik születésnapját. A sok tekintetben úttörőnek számító, az általános hozzáférhetőséget és az önfenntartást középpontba állító „magyar modell” öt év alatt jól vizsgázott. A rendszer elősegítette a társadalmi mobilitást, a rászorultak felzárkózását, és hozzájárult a hallgatók anyagi terheinek enyhítéséhez. Közvetett módon komoly szerepet vállalt a felsőoktatás fenntartható működésének finanszírozásában is, hiszen a diákok a hitel jelentős hányadát a tanulmányaikkal kapcsolatos költségek fedezésére fordították.

A diákhitelrendszer mára jelentős társadalompolitikai súlyú intézménnyé fejlődött, amelyet a Diákhitel Központ egy jól bejáratott, sokszereplős partneri hálózat segítségével működtet. A rendszer stabil alapokon áll, széles körben népszerű, és az eredeti célkitűzéseknek megfelelően önfenntartó módon, állami források nélkül látja el feladatát. Forrásainkat a pénz- és tőkepiacról szerezzük be, stabil gazdálkodásunk elismerésének köszönhetően rendkívül kedvező forrásbevonási feltételek mellett. A hitelforma népszerűségét jól mutatja, hogy az indulásunk óta folyósított összes Diákhitel összege mára már megközelíti a 107 milliárd forintot. Eddig összesen mintegy 210 ezer hallgató vette igénybe a hitelt.

A 2005/2006. tanévben továbbra is élénk volt a kereslet a Diákhitel iránt. A tanévben folyósított hitel összege megközelítette a 22,6 milliárd forintot. 2005 szeptemberétől 30 ezer forintra emelkedett a maximálisan választható havi hitelösszeg. Ezt az új lehetőséget a hitelfelvevők 41%-a ki is használta. A tanévben kihelyezett hallgatói hitel egy hitelfelvevőre jutó átlagos összege meghaladta a 232 ezer forintot, amely indulásunk óta a legmagasabb érték. A hitel-visszafizetés terén szintén jelentős volt a növekedés. A tanévben teljesített törlesztések és előtörlesztések együttes összege elérte a 7,2 milliárd forintot, ami több, mint a megelőző tanévek befizetési volumene összesen.

A tanév végére elértük, hogy bevont forrásaink több mint fele már hosszú lejáratú. Ez alapvető jelentőségű tevékenységünk finanszírozásának stabilitása szempontjából, hiszen az általunk nyújtott Diákhitel is hosszú – a jövedelemarányos törlesztés miatt előre pontosan nem rögzített – futamidejű.

Az elmúlt tanév kiemelt jelentőségű feladata volt a hallgatói hitelrendszert jelentősen megújító kormányrendelet szakmai előkészítése, illetve a 2006/2007. tanévtől megváltozó működési rendszerre való felkészülés. A legfontosabb változások is megismerhetők ebből a kiadványból.

A kiadványban szereplő adatok igazolják, hogy fontos szerepet töltünk be a társadalmi mobilitás elősegítésében és a hallgatók támogatásában. Ezt nem tudtuk volna elérni partnereink együttműködése nélkül. Köszönöm nekik, hogy hozzájárultak a diákhitelvezetés ügyének sikerre viteléhez.

Budapest, 2006. augusztus

Csillag Tamás
vezérigazgató

I. A magyar diákhitelezési modell

Meghatározó elemek

- A hallgatói hitelrendszer indulása óta a Diákhitel minden 35 évesnél fiatalabb, beiratkozott hallgató számára hozzáférhető. *A 2006/2007. tanévtől a jogosultsági korhatár 40 évre emelkedik.*
- A törlesztés a hitelfelvevő anyagi lehetőségeihez igazodik; mértéke nem jelent komoly megterhelést.
- A Diákhitel rugalmasan igazodik az ügyfelek igényeihez a hitelfelvételnél és a visszafizetésnél egyaránt.
- A források bevonása a pénz- és tőkepiacról történik.

- A rendszer hosszú távon önfenntartó, költségvetési támogatást nem igényel.
- A hitelfelvevők kockázatközösséget alkotnak (a hitelezési kockázat „szétterül”).
- A rendszer szociálisan érzékeny (bizonyos élethelyzetekben lévő ügyfelek számára könnyítéseket nyújt).
- A Diákhitel Központ nonprofit elven működik.
- A diákhitelezést finanszírozó források visszafizetését az állam garantálja.

A Diákhitel mint sajátos hitelforma

1. A Diákhitel a tanulmányok ideje alatt vehető igénybe, vagyis akkor, amikor a hallgatónak a legnagyobb szüksége van a pénzügyi segítségre. Csak a tanulmányok befejezése után kell a törlesztést megkezdeni.
2. Nincs hitelbíráló. Nem kell jövedelem, sem kezes, sem egyéb fedezet a hitel igényléséhez.
3. A Diákhitel bármire szabadon felhasználható. A hitelfelvevők eldönthetik, hogy tanulmányaik idején hol van a legjobb helye ennek a pénznek.
4. A hitelígyénylő – pénzköltési szokásaiból, illetve konkrét élethelyzetéből kiindulva – eldöntheti, hogy havi rendszerességgel vagy egy szemeszterre (5 hónapra) egy összegben kéri a hitelt.
5. A 2005/2006. tanévben érvényes szabályok szerint a hitelígyénylő választhat, hogy 15, 21, 25 vagy 30 ezer forintos havi hitelösszeget szeretne-e igényelni. Ennek alapján egy tanulmányi félévre – akár havi részletekben, akár egy összegben – maximum 150 ezer forint vehető fel. *A 2006/2007. tanévtől a költségtérítéssel képzésben részt vevők havi 40 ezer forintos összeget is választhatnak, ami egy szemeszterre 200 ezer forintot jelent.*
6. A Diákhitel a többi szabad felhasználású forinhtelhez viszonyítva kiemelkedően kedvező kamatfeltételeket nyújt. Ez a nonprofit elvű működésen

túl annak köszönhető, hogy a professzionális forrásmenedzselés, a bevont forrásaink mögött álló állami garanciavállalás, valamint stabil gazdálkodásunk pénzügyi elismerése jelentősen csökkenti forrásköltségeinket.

7. A szerződésben előírt kötelező törlesztés a hitelvisszafizetés harmadik évétől – a hazai hitelek között egyedülálló módon – jövedelemarányos. A tanulmányok befejezésének évében, illetve az azt követő évben a havi törlesztőrészlet csupán az aktuálisan érvényes (az új kormányrendelet szerint a megelőző évi) minimálbér 6%-a. Ezután az ügyfél fő szabályként a két évvel korábbi éves jövedelme 1/12-ed (azaz egy hónapra eső) részének a 6%-át köteles havi törlesztésként fizetni. Tapasztalataink szerint ez problémamentesen vállalható. (A 2006/2007. tanévtől a 40 ezer forintos havi hitelösszeget igénylő költségtérítéssel hallgatók esetében a fenti 6%-os törlesztési hányad 8%-ra emelkedik.)
8. Mivel a jövedelem arányában megállapított törlesztőrészletek nagysága előre nem látható, a Diákhitel visszafizetésének futamideje nincs előre

rögzítve. A futamidő attól függ, hogy az ügyfél a kötelezően fizetendő jövedelemarányos törlesztőrészletekből, illetve az előtörlesztésekből mikorra fizeti vissza a teljes hiteltartozását.

9. Korlátozás és extra költségek nélkül teljesíthető bármilyen előtörlesztés. Ha valakinek lehetősége van rá, bármikor – akár rendszeresen, akár alkalmoszerűen – fizethet a kötelező törlesztőrészletnél többet is. Ezzel a megoldással jelentősen csökkenthető a Diákhitel visszafizetésének futamideje.
10. Gyermekvállalással kapcsolatos élethelyzetekben (terhességi-gyermekágyi segély, gyed, gyesebvételek idősorában), valamint tartós vagy időleges rokkantság esetén az ügyfelek törlesztési kötelezettségük szüneteltetését kérhetik.

A terhességi-gyermekágyi segélyre, gyedre, gyesre való jogosultság lejáratáig az érintett hitelfelvevők célzott kamattámogatást is kérhetnek. Ez azt jelenti, hogy az állam az adott időszakra átvállalja a kamat megfizetését a fennálló hiteltartozás után.

**Dr. Berlinger Edina adjunktus – Budapesti Corvinus Egyetem,
Pénzügyi és Számviteli Intézet (a Collegium Budapest kutatója)**

„Magyarország Európában az elsők között hozta létre a diákhitelzés világszerte fókuszba került intézményét. A magyar modell, melynek egyik fő jellegzetessége a hosszú távon önfenntartó működés, jól vizsgázott, és példaeértékű lehet a többi európai ország számára is. Az önfenntartó működés azt jelenti, hogy annyi hitelt lehet adni, amennyit várhatóan vissza is tudnak fizetni a diplomások.

Máskülönben az adófizetők pénzéből kellene finanszírozni a veszteségeket, ez pedig idővel a rendszer szűkítéséhez, akár megszűné-

séhez vezetne. A hitelösszeg növelésére és a jogosultságok kiterjesztésére irányuló, időről-időre felmerülő igények teljesítése tehát csak a diplomások jövedelmének és foglalkoztatottságának növekedésével párhuzamosan képzelhető el.

A hitelnyújtó ezekre az igényekre mindeddig felelősségteljesen és prudens módon reagált, folyamatosan arra helyezve a hangsúlyt, hogy a hitel-visszafizetés – és ezzel a rendszer bevételi oldalának – stabilitása biztosított legyen.”

II. A hallgatói hitelrendszer első 5 éve

A diákhitelrendszer a 2006/2007. tanév kezdetén ünnepli ötödik születésnapját. 2001 óta dolgozunk azon, hogy egy önfenntartó és folyamatosan bővülő hitelezési rendszert működtessünk minél tökéletesebben. Egy olyan rendszert, amely általánosan hozzáférhető, kedvező kamatozású és jelentős anyagi megterhelés nélkül visszafizethető hitel biztosításával teremt esélyt a továbbtanulásra, illetve javítja a hallgatók megélhetési és a tanulási feltételeit. Az első 5 évben nagy utat tettünk meg. Érdemes számba venni e fejlődési út fontosabb mérföldköveit.

Mérföldkövek a hazai hallgatói hitelezés történetében

2001. július 13. – A Diákhitel Központ felavatása

Pokorni Zoltán oktatási miniszter megnyitotta a Diákhitel Központot, melynek fő feladata a diákhitelrendszer működtetése és ennek részeként a közreműködő szervezetek feladatainak koordinálása.

2001. szeptember 3. – Az első hiteligénylési lap benyújtása

Az eredeti terveknek megfelelően szeptember 3-tól az ország 2520 postahivatalában már beszerezhet-

ték az érdeklődők a Diákhitel-igénylő csomagot. Számos olyan hallgató volt, aki még ezen a napon kitöltötte és le is adta a csomagban található hitel-igénylési lapot valamelyik postahivatalban.

2001. október. 15. – Az első hitelfolyósítási nap

33 466 hallgató juthatott hozzá ezen a napon a Diákhitel szeptemberre és októberre járó összegéhez. A hitelösszegek az ügyfeleknek a Postabank és Takarékpénztár Rt.-nél megnyitott számlájára kerültek.

2002. február – A teljes tanulmányi félévre már egy összegben is felvehető a Diákhitel

A tavaszi szemesztertől a jogosultak már nemcsak havonta, hanem egy tanulmányi félévre egy összegben, előre is felvehetik a Diákhitelt.

2002. szeptember – A Diákhitel maximálisan igényelhető havi összege 25 ezer forintra nőtt

A 2002/2003. tanév őszi szemeszterétől a korábbi 10, 15 és 21 ezer forintos havi hitelösszegek mellett már 25 ezer forintos összeget is választhatnak a hallgatók. Ez utóbbi összeg igénylése esetén egy szemeszterben (5 tanulmányi hónapra) 125 ezer forintra jut hozzá a diák.

Prof. Dr. Nagy János rektor – Debreceni Egyetem (a Magyar Rektori Konferencia Egyetemi Tagozatának elnöke)

„A Diákhitel szerepe egyre jelentősebbé válik. Évről évre mind szélesebb körben igénybe vett, kedvező finanszírozási forma, amely – a diákok megélhetésén túl – a tudásgyarapítás lehetőségeit is bővíti. Például a hallgatók szakkönyveket vásárolnak a kölcsönből, így a tanulmányaikhoz kapcsolódó irodalomhoz is hozzájuthatnak. Meggyőződésem, hogy ez nem jelenti azt, hogy bárki is feléli a saját jövőjét. Általában nagy a hallgatói lemorzsoló-

dás, de – a Diákhitelnek is köszönhetően – ez többnyire nem anyagi kérdés. A hallgatói hitel azoknak is esélyt teremt, akik egyébként nem gondolhatnának továbbtanulásra.

Az egyetemeknek és főiskoláknak mindent meg kell tenniük, hogy hallgatóik felé korrekt, megbízható információkat adjanak tovább a Diákhitelről, és így arról mindenkiben reális kép alakuljon ki.”

2002. szeptember – A százezredik hiteligénylés beérkezése

2002. szeptember 18-ig 15 166 olyan új hiteligénylő jelentkezett, aki minden szempontból megfelelt a hitelnyújtás feltételeinek. Közöttük volt a Diákhitel Központ százezredik hiteligénylője is. Velük együtt október 15-én már összesen 100 603 ügyfél kapott Diákhitelt.

2003. január – Lényeges változások a hallgatói hitelezés gyakorlatában

A kormány rendeletmódosítása nyomán a diákhitelvezetés rendszere egyszerűbbé, átláthatóbbá, költséghatékonyabbá és a hitelfelvevők számára előnyösebbé vált.

A fontosabb változások a következők voltak:

- Az akkreditált iskolarendszerű felsőfokú képzésben részt vevő tanulók is jogosulttá váltak a Diákhitelre.
- Egyszerűbbé és kedvezőbbé vált a hitelek törlesztésére vonatkozó szabályozás. A tanulmányok befejezésének évében és az azt követő évben csupán a minimálbér, a harmadik törlesztési évtől pedig a két évvel korábbi jövedelem 1/12-ed (azaz egy hónapra eső) részének 6%-át kell az ügyfeleknek havonta törleszteniük.
- A módosítás nyomán ügyfeleink már szabadon megválaszthatták, hogy melyik hazai hitelintézetnél vezetett számlájukra kéri a Diákhitel utalását.
- Egyszerűbbé és átláthatóbbá vált a törlesztés szüneteltetésére, illetve a célzott kamattámogatásra vonatkozó szabályozás.

2003. január – A tanulmányaikat már befejezett ügyfeleknek először kell törleszteniük a diákhitelvezési rendszer indulása óta

A tanulmányaikat már korábban befejezett ügyfeleknek meg kellett kezdeniük a hitel visszafizetését. A vonatkozó kormányrendelet a törlesztési kötelezettség teljesítésének legkorábbi időpontjaként 2003. január 1-jét határozta meg.

2003. január – A bankszektor lebonyolító partnerként bekapcsolódik a diákhitelvezésbe

A Diákhitel Központtal megkötött együttműködési megállapodások alapján hat, jelentős hálózattal rendelkező bankban és több mint száz takarékszövetkezetben vált lehetővé a hitelfelvétellel kapcsolatos ügyintézés. (Korábban erre csak a nagyobb postahivatalokban volt lehetőség.) A partner hitelintézetek ezenfelül különböző számlavezetési kedvezményeket is nyújtanak „diákhitel” ügyfeleknek.

2003. szeptember 23. – A Diákhitel Központ első kötvényprogramjának indulása

Közel négyszeres túljegyzés mellett, sikerrel zárult a Diákhitel Központ első kötvénykibocsátási programjának első aukciója. 10 milliárd forint új forrást vontunk be az aktuális pénzügyi hozamszintekhez viszonyítva kedvező forrásköltség mellett. A teljes kötvényprogram keretében hét aukción összesen 51,5 milliárd forint névértékben bocsátottunk ki kötvényt. (2004 és 2005 őszén újabb kötvényprogramok indultak, amelyek szintén sikeresek voltak.)

2005. január – Megindul a jövedelem alapján történő törlesztés

A törlesztési kötelezettség 2003-ban lépett érvénybe. Azok, akik abban az évben kezdtek törleszteni, 2003-ban és 2004-ben az aktuális minimálbér alapján, annak 6%-át fizetve törlesztettek havonta. Ezeknek a törlesztőknek a vonatkozó jogszabály alapján 2005-től már a 2003. évi, egy hónapra eső átlagos jövedelmük alapján kellett fizetniük.

2005. május 12. – Hitelkeret-szerződés aláírása az Európai Beruházási Bankkal

Az Európai Beruházási Bank a szerződés értelmében 100 millió euró összegű, 15 éves futamidejű hitelkeretet biztosít a Diákhitel Központnak rendkívül kedvező visszafizetési feltételekkel. A szerződés létrejött a diákhitelzési rendszer eredményeinek és stabil gazdálkodásának elismerését mutatja.

2005. szeptember – A Diákhitel maximálisan igényelhető összege 30 ezer forintra nőtt

A megemelt hitelösszeg révén egy tanévben akár 300 ezer forint Diákhitelhez lehet jutni. A hallgatók, igény szerint, a 30 ezer forint mellett továbbra is választhatják a 15, 21, illetve 25 ezer forintos havi hitelösszeget is. (A havi 10 ezer forintos hitelösszeget szeptembertől új igénylők már nem választhatják.)

2005. szeptember – A Diákhitel kamata csökkenő pályára állt

A 2005. első félévi kedvező pénzüpiaci fejleményeknek és stabil gazdálkodásunk elismerésének köszönhetően csökkentek a Diákhitel Központ forrásszerzési költségei, ami lehetővé tette, hogy a hallgatói hitel kamata 11,25%-ra csökkenjen. A 2005. szeptemberében elindult kamatcsökkenési trend azóta is tart. Az elmúlt tanulmányi félévben 10,22% volt a kamat, a 2006/2007. tanév őszi szemeszterében pedig 9,5% lesz.

2005. szeptember – A kétszázezredik hiteligénylés beérkezése

Szeptember 15-ig 13 786 olyan hallgató nyújtott be hiteligénylést, aki minden szempontból megfelelt a hitelnyújtás feltételeinek. Közöttük volt a Diákhitel Központ kétszázezredik hiteligénylője is.

2006. április 12. – Jelentős változásokat hozó, új kormányrendelet megjelenése

Megjelent a diákhitelzés működési terét a 2006/2007. tanévtől markánsan kibővítő új kormányrendelet, amely új fejezetet nyit a hazai hallgatói hitellezés történetében.

Fajka Anikó, IV. éves nappali tagozatos hallgató – Kecskeméti Főiskola Tanítóképző Főiskolai Kar

„A Diákhitel jelenti a legnagyobb tételt a pénzügyi forrásaim között, és így a legfontosabb segítséget a főiskolai évekhez. Szüleim sajnos nem tudnak komoly összegekkel támogatni. Elsősorban megélhetésre fordítom a hitelt, de a képzéssel járó költségek fedezésében is segítséget jelent. Igyekszem a pénzt jól felhasználni, és nem felesleges dolgokra költeni. Jó dolog, hogy csak a tanulmányaim befejezése után kell elkezdenem a hitel törlesztését,

amikor már remélhetőleg munkába állok. Ráadásul a törlesztőrészlet is elviselhető.

Az is szimpatikus számomra, hogy a diákhitelzési rendszer nonprofit elven működik. Ez egyébként látszik a kedvező kamaton és az ügyfelek anyagi lehetőségeihez igazodó törlesztési megoldáson is. Pozitív dolognak tartom, hogy a hallgatói hitel esélyt ad a rászorultabbak számára is a továbbtanulásra.”

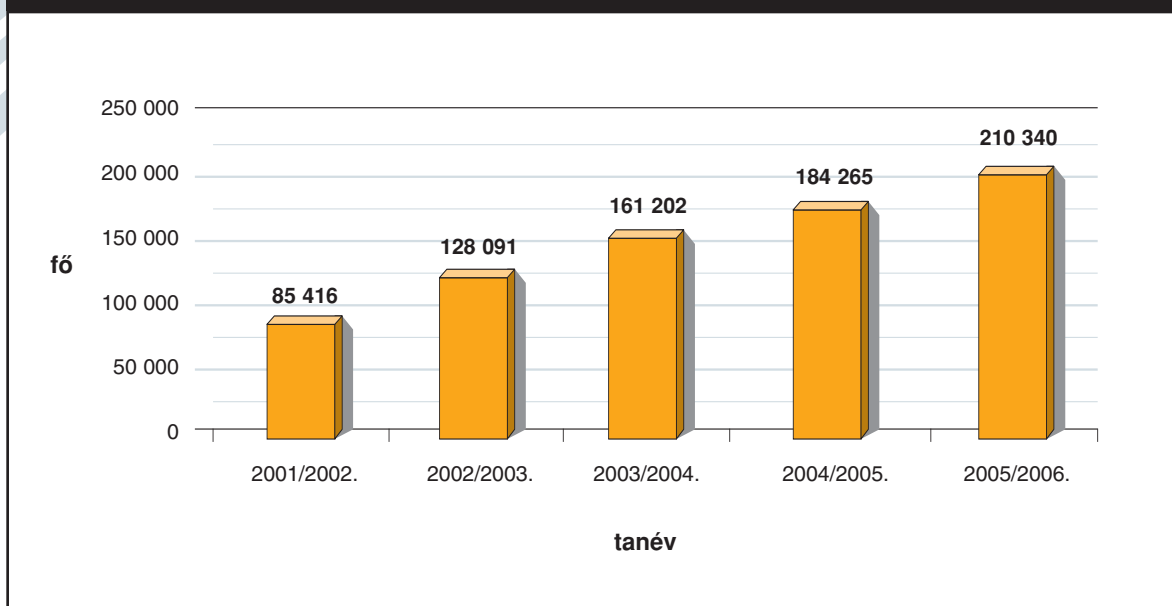
Az elmúlt 5 év eredményei a számok tükrében

Több mint 210 ezer hallgató jutott már Diákhitelhez

A Diákhitel Központ 2001 októberében folyósított először hitelt ügyfeleink. E kiegészítő hallgatói finanszírozási forrás iránti óriási társadalmi igényt jól mutatja, hogy már az első tanévben 85 ezer hallgató – a hitelfelvételre jogosultak több mint 1/4-e – vett fel

Diákhitelt. Az ügyfélkör azóta is dinamikusan bővül. Indulásunk óta már több mint 210 ezer fiatal részesült Diákhitelben. Az elmúlt öt év átlagában a hallgatói hitel a felsőoktatásban tanuló (jogosult) diákság mintegy 30%-ánál vált fontos megélhetési forrás-elemmé, és így mindennapi életük fontos segítőjévé.

A Diákhitelben részesült hallgatók összesített számának alakulása*

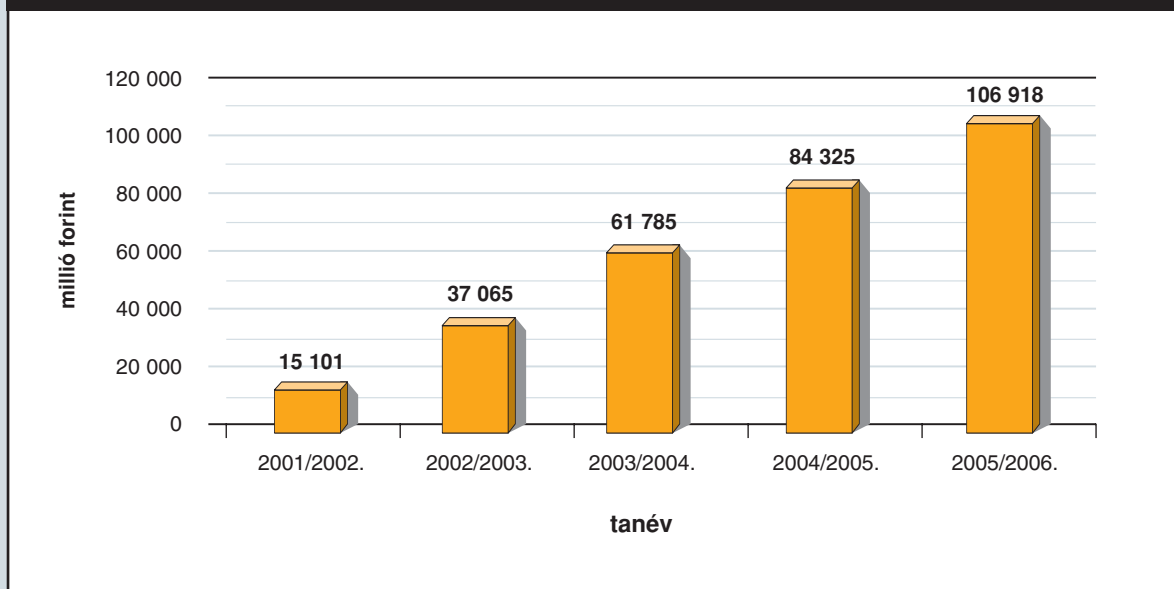
*a diákhitelkezés indulásától az adott tanév utolsó napjáig (június 30-ig)

107 milliárd forint közelében a diákoknak eddig folyósított hitel

A 2001/2002. tanévben 15,1 milliárd forint összegű hitelt vettek fel ügyfeleink. Akkor még 21 ezer forint volt a maximálisan igényelhető havi hitelösszeg. Azóta kétszer is lehetővé vált a választható havi hitelösszeg maximumának megemelése (25, majd 30 ezer forintra) – a rendszer stabilitásának fenntartása mellett. Ezt a diplomások jövedelmének és foglalkoztatásának növekedése következtében emelkedő visszafizetési potenciál alapozta meg. A hitelben részesült hallgatói kör folyamatos bővülésének és a

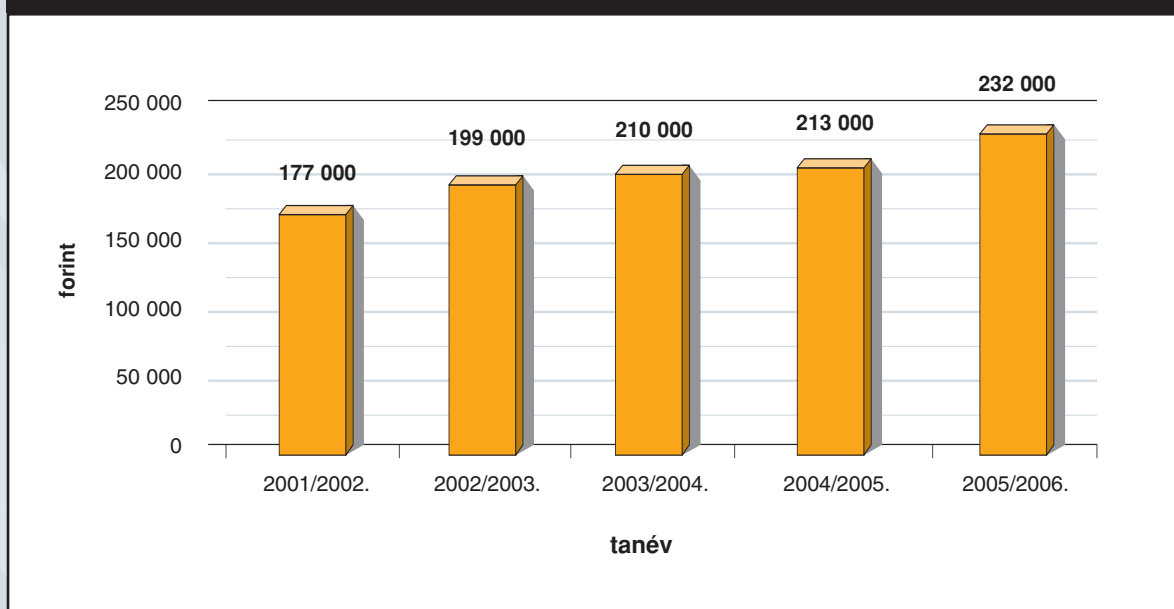
mindenkori maximális hitelfelvételi lehetőség iránti erőteljes keresletnek tudható be, hogy dinamikusan nőtt az indulásunk óta kihelyezett Diákhitel összfelvételének. Zsinórban a negyedik olyan tanévet zártuk, amelyben 20 milliárd forint felett volt az éves hitelkihelyezés. 2001 ősze óta már közel 107 milliárd forint összegű hitelt nyújtottunk ügyfeleinknek. Ugyancsak az előbb említett tényezőknek köszönhető, hogy az egyes tanévekben kihelyezett Diákhitel egy hitelfelvételre jutó átlagos összege folyamatosan növekszik, tehát egyre nagyobb az az átlagos hitelösszeg, amivel segíteni tudjuk a hallgatókat.

A hallgatók által igénybe vett Diákhitel összesített volumenének alakulása*

*a diákhitelzés indulásától az adott tanév utolsó napjáig (június 30-ig)

Az egyes tanévekben kihelyezett Diákhitel egy hitelfelvevőre jutó átlagos összege

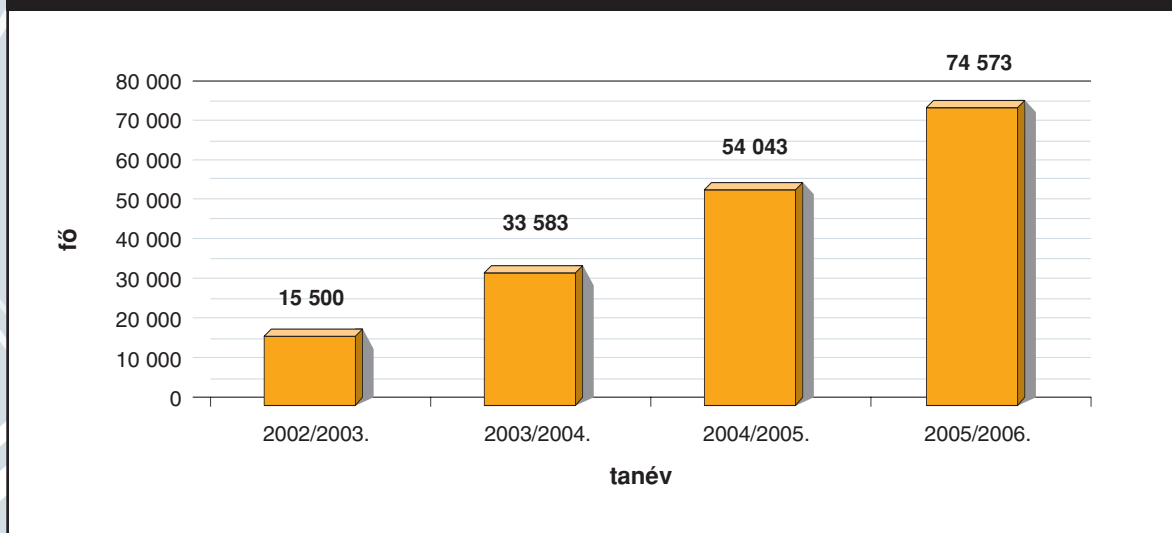

Közel 75 ezer törlesztő

A tanulmányaikat már befejezett ügyfeleinknek először 2003 januárjában kellett törleszteniük. Ekkor több mint tizenötezer kezdtek meg a törlesztést. További fontos mérföldkő volt 2005 januárjától a két évvel korábbi jövedelem alapján történő fizetési kötelezettség elindulása a harmadik törlesztési évükbe

lépők számára. (Az első két törlesztési évben az aktuális minimálbér 6%-át kellett minden törlesztőnek havonta befizetnie.) 26 ezer ügyfelünk kezdett el ily módon, azaz a jövedelme alapján törleszteni, ami az akkori összes törlesztő (52 ezer fő) 51%-át jelentette. A 2005/2006. tanév végére a törlesztésre kötelezettek száma már közel 75 ezer volt.

A törlesztők számának alakulása a tanévek végén*

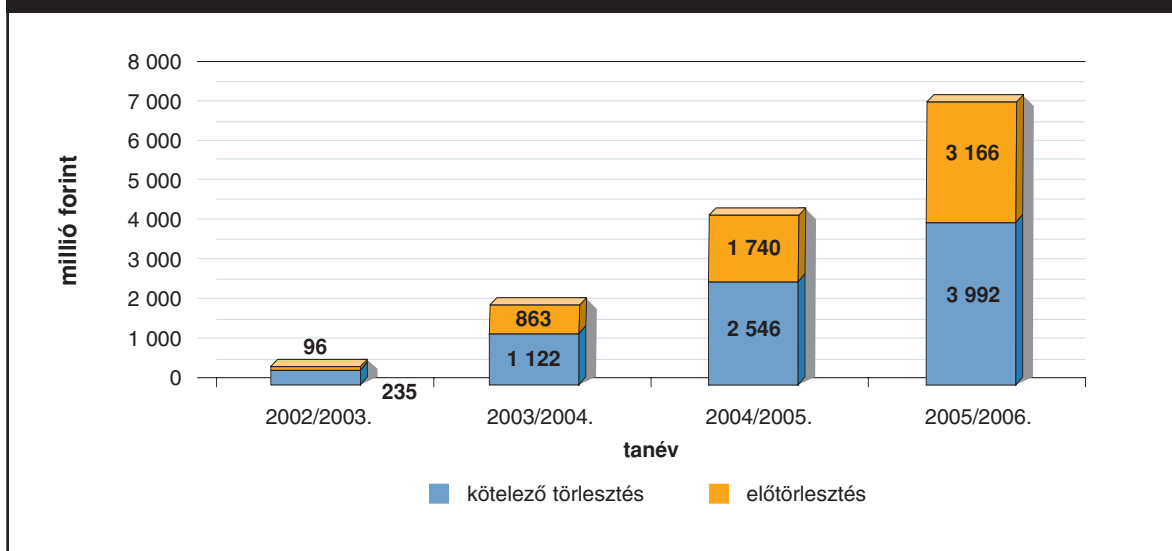
*június 30-án

13,8 milliárd forintot már visszafizettek

A 2002/2003. tanév végéig az előtörlesztésekkel együtt 331 millió forintot fizettek vissza ügyfeink. (2003 januárjától lépett életbe a törlesztési kötelezettség.) Az eddigi működésünk alatt teljesített összes befizetés a 2005/2006. tanév végére már megközelítette a 13,8 milliárd forintot. Ebből az összes előtörlesztés mintegy 5,9 milliárd forintot tett ki. A mögöttünk hagyott tanévben több befizetés (közel 7,2 milliárd forint) érkezett a Diákhitel Központ szám-

lájára, mint a megelőző tanévekben összesen. Az előtörlesztések komoly volumene jól mutatja, hogy ügyfeink jelentős részének marad forrása arra, hogy a relatíve alacsony (a minimálbér vagy a két évvel korábbi átlagos havi jövedelem 6%-át kitevő) kötelező havi törlesztés mellett még további előtörlesztéssel is csökkentse tartozását, és ezzel a visszafizetés futamidejét. Az előtörlesztésnek ráadásul semmilyen korlátja, illetve költsége sincs.

Az egyes tanévekben befizetett kötelező törlesztések és előtörlesztések

III. A 2005/2006. tanév

A kétszázezredik Diákhitel-igénylés teljesítése

Az őszi szemeszter első folyósításakor, 2005. október 14-én 13 786 új ügyfelünk kapta meg először a Diákhitelét. Köztük volt a kétszázezredik hiteligénylő, aki tanulmányait munka mellett, levelező hallgatóként folytatja.

Kétszer csökkent a kamat

A pénzügyi forrásköltségek kedvező alakulásának köszönhetően a kamat 2005 szeptemberében 11,95%-ról 11,25%-ra mérséklődött, elindítva egy azóta is tartó csökkenési trendet. A tavaszi szemeszterben 10,22%-ra ment le a kamat, míg a 2006/2007. tanév 9,5%-os kamatlábbal indul.

A Diákhitel mindenkor kamatának kiszámítási módját jogszabály rögzíti. A kamatmérték három elemből tevődik össze:

- a megelőző tanulmányi félév *(az új kormányrendelet szerint naptári félév)* átlagos forrásköltségéből,
- a törlesztés esetleges nemteljesítését fedező – független aktuárius által megállapított – kockázati prémiumból,
- a hallgatói hitelrendszer működési költségét fedező prémiumból.

Emelkedett a maximálisan igényelhető havi hitelösszeg

Ugyancsak szeptembertől a maximálisan igényelhető havi hitelösszeg 30 ezer forintra emelkedett.

Örömteli állomás a folyósítás terén

2006 márciusában az indulásunk óta nyújtott hitel volumene elérte a 100 milliárd forintot.

Mérföldkövek a hiteltörlesztés terén

2006 januárjában a törlesztési kötelezettség 2003-as érvénybelépése óta teljesített összes visszafizetés az előtörlesztésekkel együtt elérte a 10 milliárd forintot. Az eddigi működésünk alatt összesen befizetett előtörlesztések összege 2006 áprilisában elérte az 5 milliárd forintot.

Kötvénykibocsátási program

2005. október 4-én zajlott le a Diákhitel Központ újabb, ezúttal 40 milliárd forint keretösszegű kötvényprogramjának első aukciója, melynek keretében 6,5 milliárd forint névértékű kötvénycsomag került forgalomba. A kötvényprogram egyik újdonsága, hogy a kisbefektetők számára már a tőzsdén kívül is elérhetővé váltak az értékpapírok.

Forrásbevonás hitelfelvétellel

2006 májusában több mint nyolc évvel (2014. december 31-ig) meghosszabbítottuk a Magyar Fejlesztési Bank által biztosított 50 milliárd forintos hitelkeret igénybevételéhez kapcsolódó visszafizetési határidőt. A forrásállományunkon belül jelentős súlyt képviselő, hosszú lejáratú MFB-hitel EURIBOR alapú kamatozásával a forrásköltségünket hosszú időn keresztül kedvezően fogja befolyásolni.

Az Európai Fejlesztési Bank (EIB) által biztosított 100 millió eurós, 15 éves futamidejű hitelkeretből több lehívás történt a tanév folyamán. A hitellehívások eredményeként a diákhitelzés finanszírozására felvett hosszú lejáratú hitelek állománya június végén megközelítette az 57 milliárd forintot.

2006 januárjában 10 milliárd forint keretösszegű, éven belüli lejáratú, újrafeltöltődő jellegű stand-by hitel nyújtásáról szóló szerződést írtunk alá az Erste Bankkal. A rendelkezésünkre álló hitelkeretet likviditási helyzetünk függvényében használjuk ki.

A különféle forrásbevonásokkal a Diákhitel Központ a költségek és a lejáratok szempontjából egyaránt optimális forrásportfólió kialakítására törekszik. Jelentős eredményként könyvelhetjük el, hogy a 2005/2006. tanév végére forrásaink több mint fele már hosszú lejáratú volt.

Nyitás a felsőoktatási intézmények felé

Elindítottunk egy programot, amelynek keretében az összes főiskolát és egyetemet felkeressük, és eddig kialakult együttműködésünk bővítését kezdeményezzük náluk. Meggyőződésünk ugyanis, hogy az együttműködés még szorosabbá tétele nyomán még

több hallgató venné igénybe a Diákhitel által nyújtott segítséget. A program első állomásaként a szombathelyi Berzsenyi Dániel Főiskolán jártunk március végén. Azóta már számos további intézményt is felkerestünk szerte az országban.

A felsőoktatási intézményekkel való párbeszéd elmélyítését jól szolgálta, hogy 2006 júniusában megoszthattuk terveinket, elképzeléseinket a Magyar Rektori Konferencia debreceni ülésének résztvevőivel.

Jogszabályváltozás előkészítése, felkészülés a változásokra

A tanév egyik legfontosabb feladatát jelentette a Diákhitel Központ számára, hogy komoly szerepet vállaljunk a hallgatói hitelrendszert erőteljesen megújító új kormányrendelet szakmai előkészítésében. A kormányrendelet létrejötte után következett egy még fontosabb munka: a diákhitelzés teljes szervezeti rendszerének felkészítése és átállítása az új szabályok szerinti működésre.

A 86/2006. (IV. 12.) kormányrendelet által bevezetett legfontosabb változások

- Bővül a jogosultak köre (pl. doktoranduszokkal, EGT-tagországban tanuló magyar diákokkal).
- A költségtérítéses hallgatók 40 ezer forintos havi hitelösszeget is igényelhetnek, ha vállalják, hogy a minimálbér, illetve jövedelmük 8%-át fizetik törlesztésként.
- A hitel igénybevételére rendelkezésre álló jogosultsági idő általánosan 10 félév lesz (hacsak ennél nem hosszabb a hivatalos képzési idő).
- 40 évre emelkedik a hiteligenylési korhatár.
- A törlesztési kötelezettség kezdete a hallgatói jogviszony megszűnését – legkésőbb a 40. életév betöltését – követő negyedik naptári hónap első napja lesz.

Tóth István György vezérigazgató – TÁRKI

„A rendszerváltás óta a diplomások iránti munkaerőpiaci kereslet még az egyébként nagyon expanzív felsőoktatási beiskolázásnál is gyorsabban nőtt, így a továbbtanulási költségek egyéni megtérülése is erőteljesen javulni tudott. A diákhitelzés intézménye hatékonyan támogatta ezt a folyamatot, elsősorban azzal, hogy enyhítette a felsőoktatásban tanulók megélhetési nehézségeit és segítette anyagi függetlenedésüket a szülői háztartástól. Kuta-

tásaink alapján azt várhatjuk, hogy a hallgatói hitel az alacsonyabb jövedelmű szülők gyermekeinek tanítási döntésében egy általános felsőoktatási tandíj bevezetése esetén fog nagyobb szerepet játszani.

A továbblépés iránya az lehet, hogy nő a fellelhető hallgatói hitel összege, esetleg egy, kifejezetten a tandíj-finanszírozásra szolgáló, kiegészítő hitelkomponens bevezetésével.”

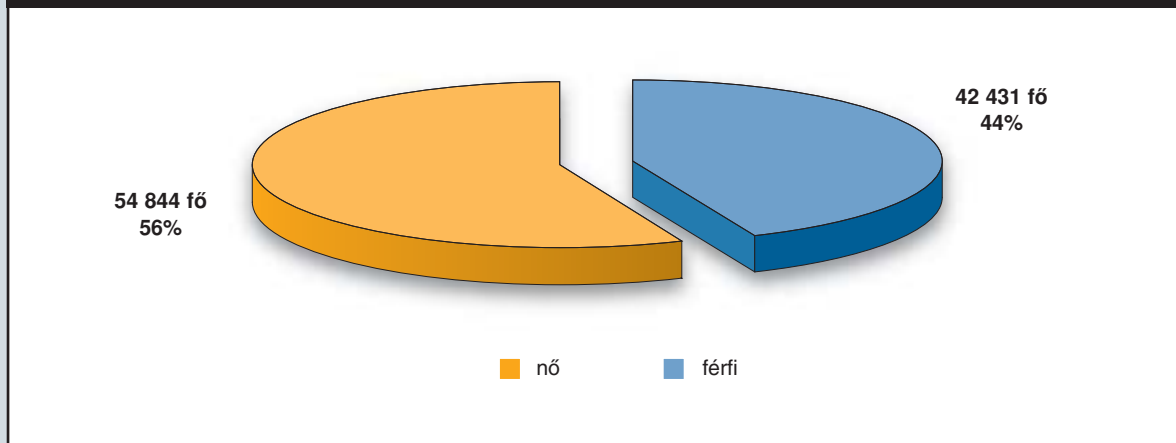
A 2005/2006. tanév számokban

Nők és férfiak a hitelfelvevők között

A tanév során Diákhitelben részesült 97 275 ügyfél 56%-a nő, míg 44%-a férfi. Ez az arány megegyezik a megelőző tanév hitelfelvevőinek nemek közötti megoszlásával. A nők magasabb aránya a Diákhitel

felvevők között nem meglepő, hiszen az Oktatási és Kulturális Minisztérium statisztikája szerint nagyjából hasonló mértékű többségben vannak a felsőoktatásban tanulók között is. (Az előző két tanévben 58% volt az arányuk.)

A nők és férfiak megoszlása a hitelfelvevők között

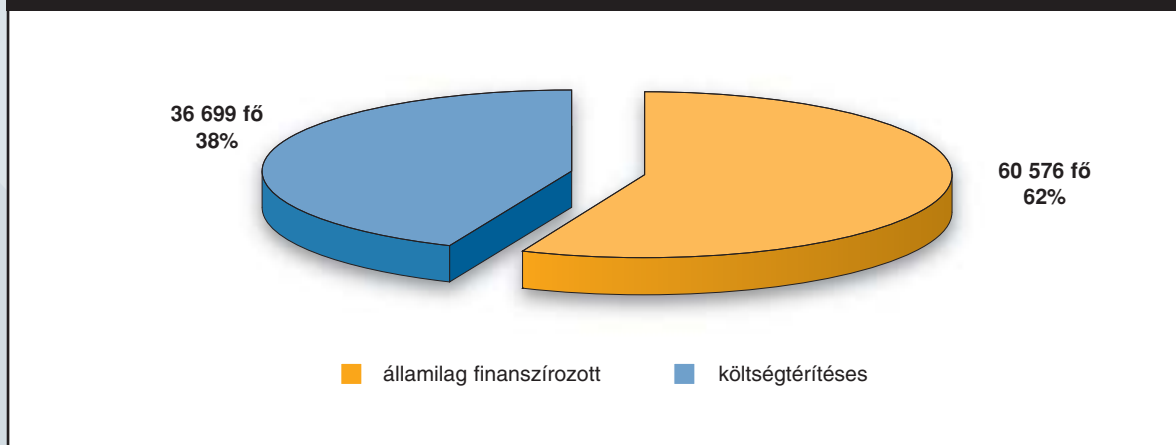

A Diákhitelben részesülők megoszlása a képzés finanszírozási módja szerint

A 2005/2006. tanévben hitelt felvevők 62%-a államilag finanszírozott, 38%-a költségterítéssel képzésben

tanult. Már a harmadik tanév óta nagyjából változatlan ez az arány.

Az államilag finanszírozott és a költségterítéssel képzésben részt vevő hitelfelvevők megoszlása

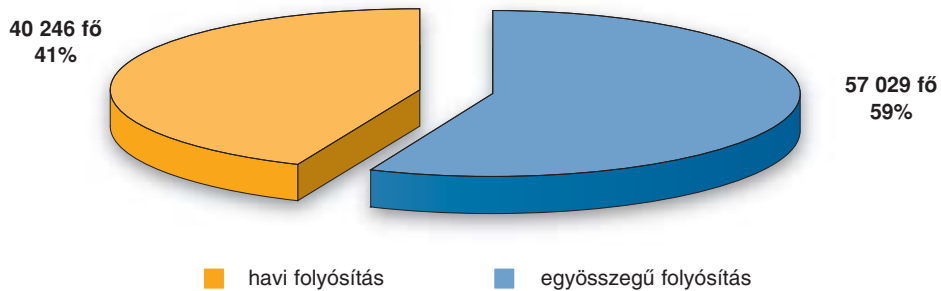

A Diákhitelben részesülők megoszlása a hitel-igénybevétel gyakorisága szerint

A 2005/2006. tanév során a hitelben részesülő ügyfeleink többsége a szemeszterenkénti egyösszegű hitelfelvételt választotta. Ez nem volt mindig így. A hitelüket egy összegben igénylők aránya az induló

tanév óta (akkor még csak 21% volt) töretlenül növekszik. Úgy tűnik, hogy ügyfeleink életmódjához, illetve pénzköltési gyakorlatához (pl. előre fizetik a tandíjat a költségtérítéses képzésekben) jobban igazodik, ha a tanulmányi félévre előre, egy összegben veszik fel a hitelt.

A hitelüket szemeszterenként egy összegben, illetve havonta felvevők megoszlása

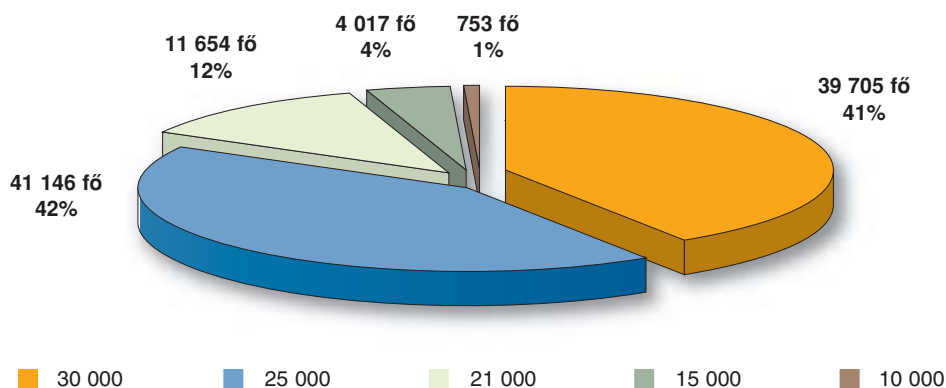
A Diákhitelben részesülők megoszlása a felvett hitel egyhavi összege szerint

A 2005/2006. tanévtől 30 ezer forintra emelkedett a maximálisan igényelhető havi hitelösszeg. Ha valaki ezt választja – akár havi részletekben, akár egy összegben –, egy szemeszterben 150 ezer forintot vehet fel. A hitelfelvevők körében ez az emelés kedvező fogadtatásra talált, mivel 41%-uk igényelte a tanévben a 30 ezer forintos havi hitelösszeget. A legnépszerűbb mégis a havi 25 ezer forintos összeg volt

ebben a tanévben. A hitelfelvevők 42%-a választotta. (Új hiteligénylők ettől a tanévtől már nem választhaták a havi 10 ezer forintos hitelösszeget.)

Az elmúlt öt év adatait áttekintve jól látszik az a hitel-igénybevételi „séma”, hogy a mindenkori maximális hitelfelvételi lehetőség iránt mindig erőteljes kereslet mutatkozik, míg a legalacsonyabb két összeget (a 10 és 15 ezer forintot) igen kevesen választják.

A 30, 25, 21, 15, illetve 10 ezer forintos havi összeget választó hitelfelvevők megoszlása

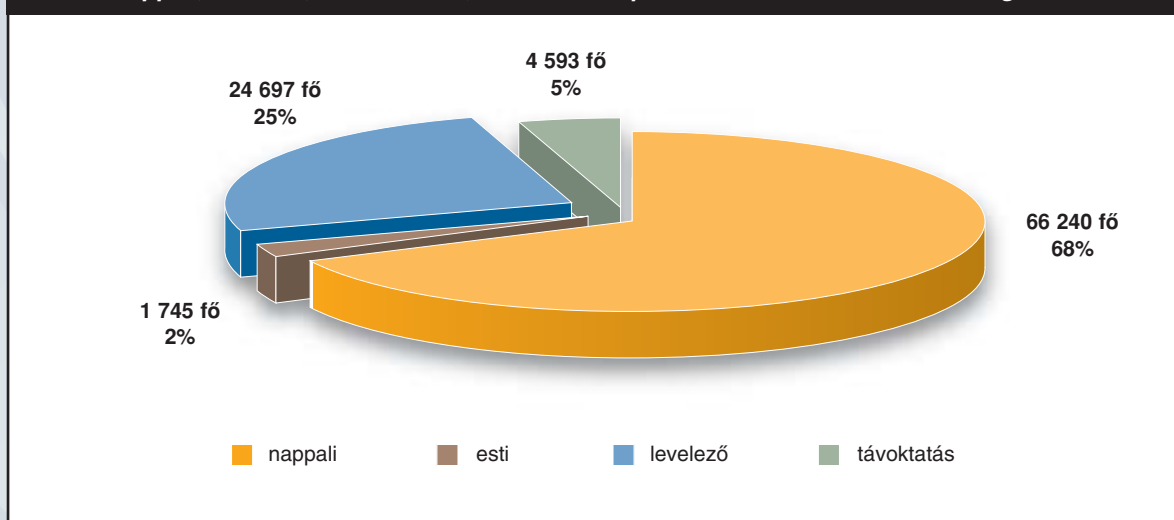

A Diákhitelben részesülők megoszlása a képzés formája szerint

A 2005/2006. tanév során Diákhitelben részesült 97 275 hallgató 68%-a nappali tagozaton, míg 25%-a levelező képzésben vett részt. A jelzett arányszámok az elmúlt három tanévben nagyjából változatlanok

voltak. E két képzési forma túlsúlya nem meglepő, hiszen a felsőoktatásban tanulók túlnyomó része (55%, illetve 36%) ilyen keretek között folytatta tanulmányait a tanévben. A hitelfelvevő hallgatók között a távoktatásos és az esti képzésben részt vevők aránya csekély volt.

A nappali, levelező, távoktatásos, illetve esti képzésben tanuló hitelfelvevők megoszlása

A jövedelem, illetve minimálbér alapján törlesztők megoszlása

A 2005/2006. tanév végén 74 573 törlesztésre kötelezett ügyfelünk volt. Ebből 39 261 fő (53%) a két évvel korábbi, egy hónapra eső átlagos jövedelme

alapján, míg 35 312 fő (47%) az aktuális minimálbér alapján törlesztett.

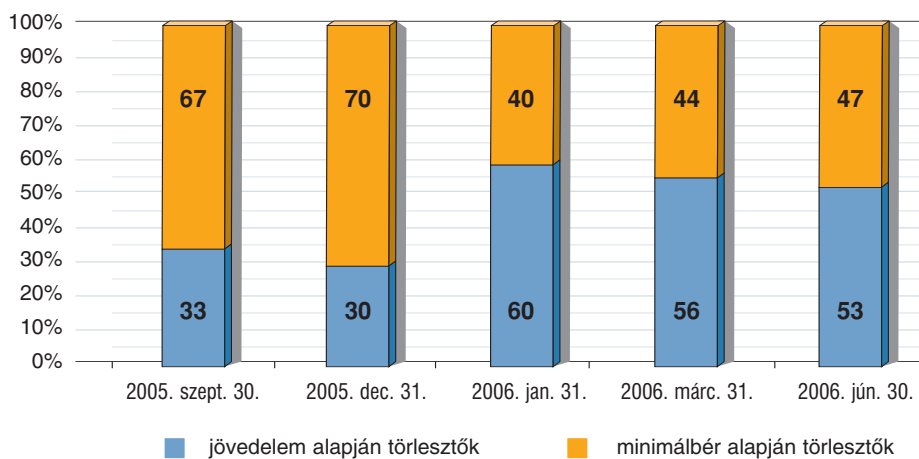
A törlesztőkre vonatkozó szabályok miatt a jövedelem, illetve a minimálbér alapján törlesztők számának

alakulása sajátos mozgást mutat, ami a jövőben is megmarad. A jövedelem szerint törlesztők száma a naptári év elejének erőteljes megugrása után (sokan a harmadik törlesztési évbe lépnek) az év végéig enyhén, de folyamatosan csökken, jórészt szerződések megszűnése folytán (pl. az ügyfél a teljes hiteltartozását előtörleszti). A minimálbér alapján fizetők száma viszont a naptári év elején jelentősen csökken

(sokan a jövedelem alapján törlesztők közé sorolódnak át), majd az év folyamán – a tanulmányaikat frissen befejező új törlesztők belépésével – növekszik.

Ez a „séma” a 2005/2006. tanévben erőteljesen érezte hatását a jövedelem, illetve minimálbér alapján törlesztők megoszlásának alakulásában is.

Jövedelem, illetve minimálbér alapján törlesztésre kötelezettek aránya

Gyenes Viktor, III. éves levelező tagozatos hallgató – Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar

„A Diákhitel elengedhetetlen segítséget jelent tanulmányaim anyagi háttérének megteremtésében. Költségtérítéssel képzésben veszek részt, munka mellett. Közalkalmazotti fizetésem sajnos nem lenne elegendő a megélhetésem túl a képzés finanszírozására. Egy hitel felvétele mindig hordoz magában kockázatot az adós számára, hiszen azt vissza kell fizetni. A Diákhitel esetében vállalhatónak és kiszámíthatónak érzem ezt a kockázatot, már csak azért is, mert a mindenkor anyagi lehetőségeimhez

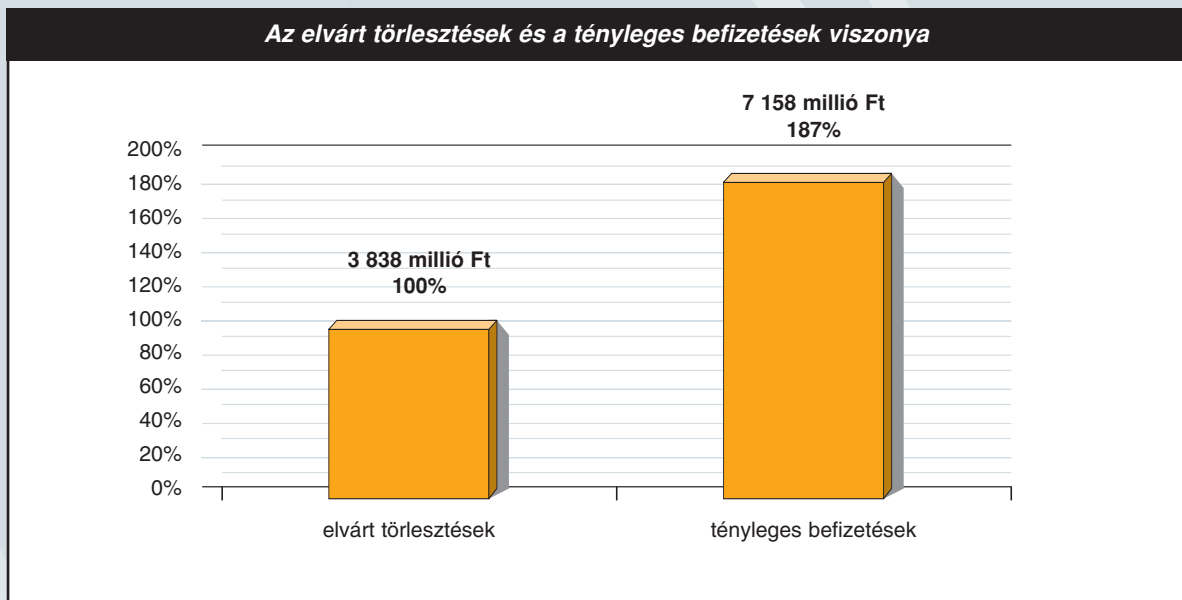
mérten kell majd törlesztenem a tanulmányaim befejezése után. Bízom a Diákhitel Központban, nem számítok haszonelvű, az ügyfelek érdekeit figyelmen kívül hagyó hozzáállásra a részükről. Pozitív dolognak tartom, hogy ez a hitellehetőség mindenki számára nyitott, jövedelemvizsgálat és fedezet nélkül hozzáférhető. Jó lenne valamilyen intézményesített megoldást találni arra, hogy a költségtérítés befizetési határideje és a Diákhitel folyósításának időpontja összhangba kerüljön.”

Az elvárt törlesztések és a tényleges befizetések alakulása

A tanévben ügyfeleinknek összesen mintegy 3 838 millió forint összegű törlesztési kötelezettsége volt. A kötelező törlesztési számlára viszont összesen közel 3 992 millió forint érkezett be ebben az időszakban, ami 154 millió forintos többletbefizetést jelent. Ezenfelül 3 166 millió forintot meghaladó előtörlesztést könyvelhettünk el. A 2005/2006. tanévben az előtörlesztésekkel együtt összesen közel

7,2 milliárd forint befizetés érkezett a Diákhitel Központoz. Ez a tanévre eső összes törlesztési kötelezettség 187%-a.

Ezek az adatok is jól mutatják, hogy ügyfeleink általános fizetőképessége jelentősen meghaladja a tényleges kötelezettségeket. Ebből arra lehet következtetni, hogy a havi törlesztőrészek fizetése általában nem jelent komoly anyagi terhet ügyfeleink számára, és sokaknak marad forrásuk előtörlesztések teljesítésére is.

Ekler Gergely elnök – HÖÖK

„A Diákhitel a hallgatók jelentős része számára komoly segítséget jelent. Többségüknek nincs vagy nem elegendő a jövedelme, így sokat jelent számukra, hogy a megélhetésükhöz jórészt otthonról kapott támogatást van mivel kiegészíteni, illetve kiváltani. Egyértelműen pozitívnak ítélem azt, hogy a Diákhitel ezáltal könnyíti a szülők helyzetén is. Másrészt a Diákhitelnek köszönhetően sok hallgatónak nem kell kényszerűségből munkát vállalnia, ami a tanulásra fordítható időt is megnöveli.

A Diákhitel Központ és a HÖÖK együttműködése igen jónak mondható, rendszeres közöttünk a párbeszéd. Közös tesztünk lépéseket azért, hogy a költségtérítéses hallgatóknak csak a kölcsönük folyósítását követően kelljen befizetniük a térítést. Előremutató kezdeményezésnek tartom a Diákhitel Központ részéről, hogy a főiskolákon és egyetemeken legyenek olyan, HÖK által választott hallgatók, akik információt, illetve tanácsot adnak a Diákhitellel kapcsolatban.”

IV. A diákhitelzési rendszer pozitív társadalmi szerepe

A hallgatói hitelrendszer társadalmi küldetése, hogy minden tanulni vágyó fiatal számára esélyt teremtsen arra, hogy részt vehessen a felsőoktatásban, függetlenül az egyén, illetve családja anyagi körülményeitől. A Diákhitellel kapcsolatos általános elvárás, hogy kiegészítő forrásként hathatósan segítse a hallgatók megélhetési és tanulmányi költségeinek fedezését. Kutatásaink és elemzéseink azt igazolják, hogy a hallgatói hitel jól betölti esélykiegyenlítő és pénzügyi támogató szerepét.

A hitelfelvételi arány alakulása az egyes megyékben és Budapesten

Megvizsgáltuk az egyes megyékben és Budapesten, hogy az ott lakó, Diákhitelre jogosult hallgatók mekkora hányada veszi igénybe ezt a hitellehetőséget. Azt az eredményt kaptuk, hogy az egy főre jutó GDP-t* tekintve az országos átlagtól jelentős mértékben elmaradó (1,5 millió Ft/fő mértéket meg nem haladó), azaz viszonylag kedvezőtlenebb gazdasági helyzetű

megyékben (Heves megye kivételével) az országos átlagnál magasabb a Diákhitelt felvevők aránya. Ennek a fordítottja is igaz: a viszonylag fejlettebb (1,5 millió forint egy főre jutó GDP-t meghaladó) megyékben (Fejér megye és Komárom-Esztergom megye kivételével) és Budapesten jellemzően átlagos vagy az átlagosnál alacsonyabb a hitelfelvételi arány.

A hitelfelvételi arány területi alakulása

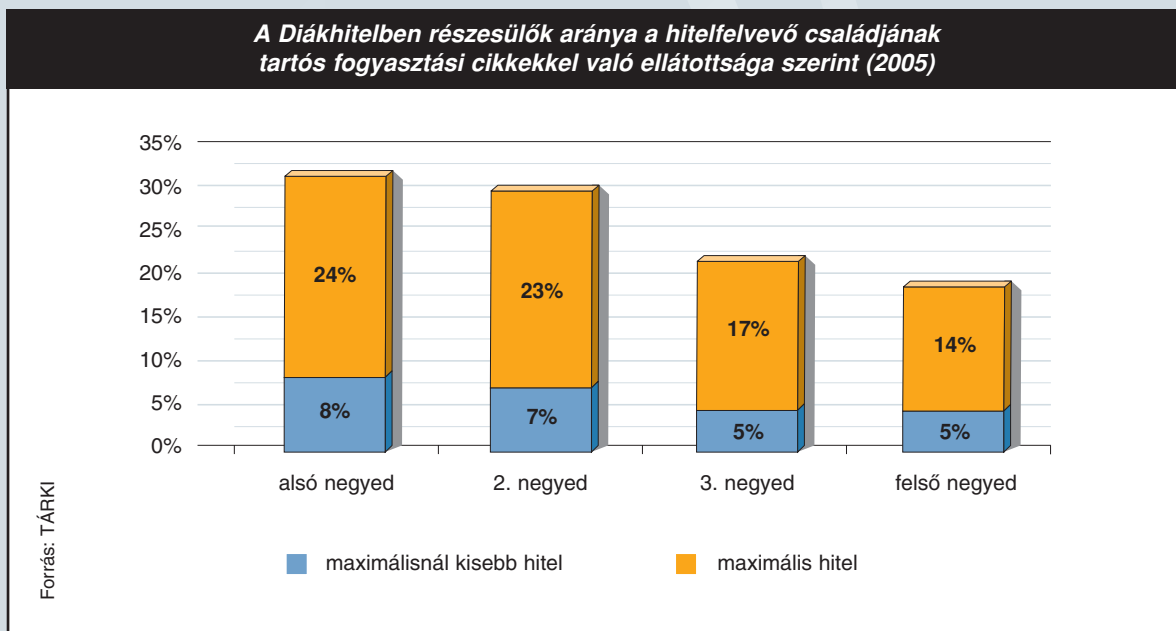

* A KSH által közzétett legutolsó (2004. évi) adatokat vettük alapul.

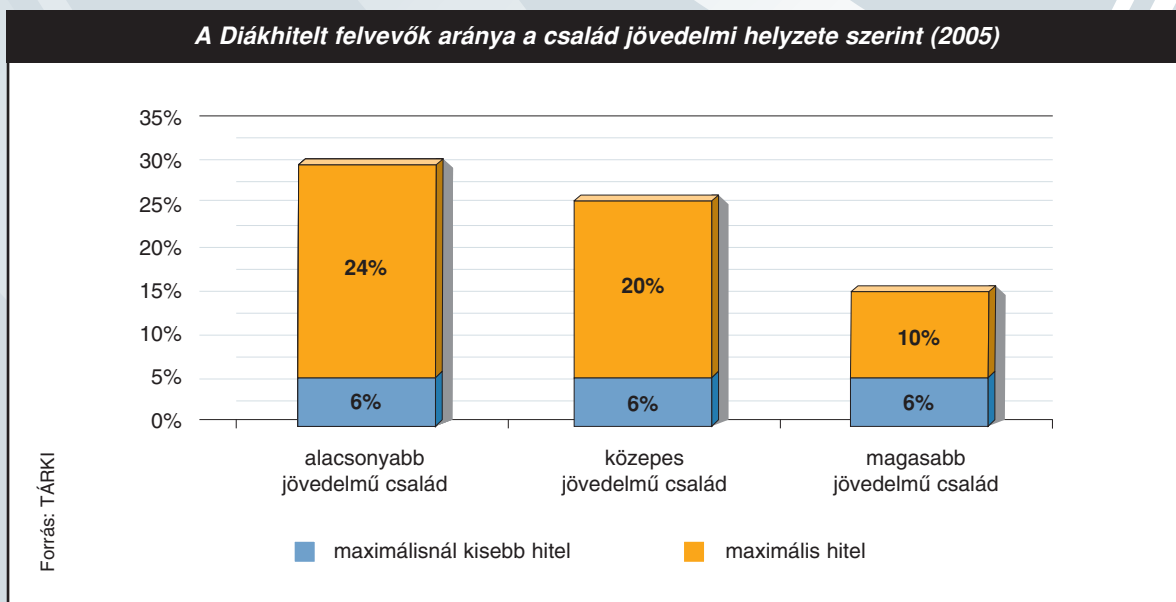
A különböző anyagi-jövedelmi helyzetű családok gyermekeinek hitelfelvétele

Egy 2005 tavaszán végzett átfogó kutatás keretében megvizsgáltuk, hogy a Diákhitel iránti igény összefügg-e a hallgatók családjának vagyoni, illetve jövedelmi helyzetével, és ha igen, hogyan. Azt az ered-

ményt kaptuk, hogy a rosszabb vagyoni, illetve jövedelmi helyzetű családok gyermekei nagyobb arányban élnek a Diákhitel nyújtotta segítséggel.

Magyarázat: Az alsó negyedbe az érintett családok tartós fogyasztási cikkekkel legrosszabbul ellátott 25%-a, míg a felső negyedbe az e téren legjobban ellátott 25% tartozik.

A Diákhitel sokak számára nélkülözhetetlen

Kutatásunk 2005 tavaszán kimutatta, hogy a hallgatói hitel egy átlagos hitelfelvevő diák jövedelmének 30%-át teszi ki. Becsléseink szerint ez az arány a maximá-

lisan igénybe vehető havi hitelösszeg 30 ezer forintra emelkedésével a 2005/2006. tanévben már 35% körül mozgott.

A kutatásban megkérdezett diákhitel hallgatók 26%-a nyilatkozott úgy, hogy a Diákhitel nélkül abba kellett volna hagynia a tanulmányait. Ha ezt az arányt a hitelt eddig igénybe vevő hallgatók 210 ezer fős tömegére vetítjük, azt kapjuk, hogy az elmúlt 5 évben közel 55 ezer diák lett volna kénytelen otthagyni a főiskolát vagy az egyetemet, ha nem tudott volna élni ezzel a hitellehetőséggel.

V. A hallgatói hitelrendszer szereplői

Magyar állam, kormány

A hitelezéshez igénybe vett források visszafizetését az állam garantálja. A hallgatói kölcsön legmagasabb havi összegét a kormány rendeletben állapítja meg.

Pénzügyminisztérium

A Diákhitel Központ Zrt. feletti tulajdonosi jogokat a Pénzügyminisztérium gyakorolja, és ebben a minőségében rendszeres tájékoztatást kap a gazdálkodás stratégiai fontosságú tényezőiről és mutatóiról. A pénzügyminiszter hatáskörébe tartozik a finanszírozási terv jóváhagyása.

Államadósság Kezelő Központ

Az Államadósság Kezelő Központ közreműködik a hallgatói hitelrendszer finanszírozásához szükséges források beszerzésében a pénz- és tőkepiacokon.

APEH

A harmadik törlesztési évtől az egyes ügyfelek havi törlesztőrészleteit a két évvel korábbi éves jövedelem alapján kell megállapítani. Ezeket a jövedelemadatokot az APEH biztosítja.

Szerződésfelmondás esetén (pl. tartós és számottevő törlesztési késedelem miatt) a teljes hiteltartozás egy összegben esedékessé válik. Ha az ügyfél a hiteltartozást a felmondást követő 8 napon belül nem rendezi, a Diákhitel Központ megkeresi az APEH-et a tartozás behajtása érdekében. Behajtáskor az adóhatóság az adóhátralékok beszedésénél alkalmazott eljárást követi.

Magyar Államkincstár

A Magyar Államkincstár bírálja el a Diákhitel Központ ügyfeleinek célzott kamattámogatás, illetve törlesztési kötelezettség szüneteltetése iránti kérelmét. Ezenfelül a Diákhitel Központ a Magyar Államkincstárnál vezeti számláit.

Szociális és Munkaügyi Minisztérium

A terhességi-gyermekágyi segélyre, gyermekgondozási díjra, gyermekgondozási segélyre jogosult ügyfelek tőketartozása után fizetendő célzott kamattámogatás összegét a minisztérium saját költségvetéséből biztosítja.

A hitelezés lebonyolításában közreműködő partnerek – bankok, takarékszövetkezetek, Magyar Posta

A Diákhitel Központ az igényelt hallgatói hitelt az ügyfelek által megadott bármely, Magyarországon bejegyzett hitelintézetnél vezetett forintszámlára átutalja.

Számos bankkal és takarékszövetkezettel jött már létre együttműködési megállapodás annak érdekében, hogy ezek a hitelintézetek is fogadjanak be és továbbítsanak a Diákhitel Központ felé hiteligényléseket, illetve nyújtsanak kedvezményeket azon ügyfeleknek, akik hallgatói hitelüket a náluk vezetett bankszámlára utaltatják.

A Magyar Posta nagyobb egységeinél már 2001 óta be lehet nyújtani a hiteligényléseket.

Felsőoktatási intézmények

A felsőoktatási intézmények fontos szerepet töltenek be a diákhitelvezetés rendszerében. A hallgatók – egyéb jogszabályi feltételek teljesülése mellett – akkor juthatnak hozzá az általuk igényelt Diákhitelhez, ha a felsőoktatási intézmények tanulmányi osztályai igazolják, hogy az adott szemeszterre beiratkoztak.

Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája (HÖÖK)

A felsőoktatási intézmények hallgatóinak országos érdekképviselői szervezete a Diákhitel Központ fontos partnere a hallgatókkal való kommunikációban, a hallgatói igények és vélemények közvetítésében.

Elsődleges kötvényforgalmazók

A Diákhitel Központ forrásbevonási célból kötvényeket bocsát ki, melyek értékesítése aukciós eljárás keretében történik. A befektetők aukciós ajánlataikat a Diákhitel Központtal szerződést kötött elsődleges forgalmazók (bankok, befektetési szolgáltatók) valamelyikénél tehetik meg.

A diákhitelvezést finanszírozók

A Diákhitel Központ által kibocsátott kötvényeket gazdálkodó szervezetek és magánszemélyek egyaránt megvásárolhatják. Ezen felül jelentős bankok hitelek is nyújtanak a diákhitelvezési tevékenység finanszírozására.

Budapesti Értéktőzsde (BÉT)

A Diákhitel Központ kötvényeinek másodlagos forgalma részben a BÉT-en keresztül zajlik.

Diákhitel Központ Zrt.

1027 Budapest, Csalogány u. 9-11.

levélcím: 1245 Budapest, Pf.1003

telefon: 06-1-224-9600, 06-40-24-00-24

fax: 06-1-224-9670

www.diakhitel.hu

info@diakhitel.hu